

INFORMACJA

Komisji Interwencji i Praworządności

Nr 67

NSZZ Solidarność

5 kwiecień 1989

O Ś W I A D C Z E N I E

Komisji Interwencji i Praworządności NSZZ Solidarność

Aktualna sytuacja społeczna i polityczna - z jednej strony rozmowy "okrągłego stołu" mające doprowadzić do legalizacji NSZZ Solidarność, innych związków i stowarzyszeń, z drugiej zaś narastające napięcia, przede wszystkim w środowiskach młodzieżowych - skłania nas do ponownego przypomnienia zakresu działania Komisji Interwencji i Praworządności i przyjętych przez nią zobowiązań.

KIiP, powołana 10 XII 1986 r. decyzją Lecha Wałęsy, postawiła sobie za zadanie przeciwdziałanie represjom spadającym na działaczy opozycji z powodu ich przynależności organizacyjnej i poglądów politycznych oraz łagodzenia ich skutków. I mamy prawo sądzić, że w naszym dotychczasowym działaniu nie sprzeniewierzyliśmy się podstawowej dla Solidarności zasadzie poszanowania pluralizmu światopoglądowego i politycznego.

W chwili obecnej dotychczasowy kształt organizacyjny KIiP nie jest dostosowany do zachodzących zmian i nie pozwala już na sprostanie rosnącym obowiązkom. Uważamy jednak, że w sytuacji, gdy nie ma jeszcze legalnej Solidarności, nie działają jej struktury zakładowe i regionalne, gdy wciąż nie znane są środki materialne i prawne mogące stanąć do dyspozycji Komisji, zarówno jej natychmiastowa reorganizacja jak i rozszerzenie zakresu obowiązków jest niemożliwe.

KIiP, wyrażając gotowość do udzielenia pomocy organizacyjnej w tworzeniu regionalnych i zakładowych struktur interwencyjnych, swą własną działalność w dotychczasowej formie prowadzić będzie do dnia 30 czerwca 1989 r. Ponieważ sprawne działanie KIiP w okresie kampanii wyborczej będzie niezbędne dla zapobieżenia ewentualnym nadużyciom, wszelkie tego rodzaju próby należy zgłaszać do agend Komisji. Ze względu na zmiany w polityce paszportowej Komisja przyjmuje też wszelkie zgłoszenia dotyczące odmów wydania paszportów z przyczyn politycznych.

Jednocześnie Komisja stwierdza, że nie ma żadnych możliwości ani organizacyjnych, ani prawnych, dla zajmowania się sprawami indywidualnymi które są zgłaszane w związku z obradami "okrągłego stołu", bądź też będą napływały do komisji wyborczych lub na ręce kandydatów na przyszłych parlamentarzystów. Sprawy te muszą oni rozwiązać we własnym zakresie.

Pragniemy też przedstawić nasze stanowisko w związku z pojawiającym się ostatnio problemem tzw. "kamieniarzy".

1. Ze swych zobowiązań dotyczących rekompensowania kar nakładanych na uczestników demonstracji i manifestacji Komisja będzie się wywiązywała tak jak obecnie, w pełnym poszanowaniu zasady pluralizmu światopoglądowego i politycznego, bez względu na to, czy manifestacja jest za Lechem Wałęsą, czy przeciwko niemu, czy jest lewicowa czy prawicowa, pod warunkiem, że jest to rzeczywiście demonstracja. Demonstrację od zbiegowiska różni to, że jest ona organizowana i stawia sobie określone cele. Uczestnicy takich manifestacji mogą liczyć na naszą pełną pomoc.

2. Do zadań Komisji nie należy natomiast w żadnej mierze wspieranie i ochrona ulicznych burd i zbiegowisk. Tak więc ci, którzy wykorzystują de-

monstracje bądź uroczystości religijne dla wzniecania awantur i zamieszek, będą przez Komisję traktowani jako osoby, które ze złej woli lub głupoty usiłują nas pozbawić podstawowego prawa do pokojowych demonstracji i zgromadzeń.

3. W związku z dotychczasową praktyką nadużywania kolegiów d/s wykroczeń do walki z opozycją, będziemy pilnie obserwowali poczynania kolegiów związane z "zakłóceniami porządku publicznego". Konkretnie decyzje będą podejmowane na podstawie poczynionych przez nas ustaleń.

Za Komisję Interwencji i Praworzędności

Warszawa, 21 III 1989

Zbigniew Romaszewski

Zakładowa Komisja Interwencji

Przy Kopalni Węgla Brunatnego w Bełchatowie powstała Komisja Interwencji i Praworzędności. Kontakt telefoniczny: Tadeusz KĘBZOWSKI 214-56, w pracy 734-19.

W CIENIU OKRĄGŁEGO STOŁU

Pobicia i zatrzymania - Kielce. O północy z 18 na 19 III milicja zatrzymała 22-letniego Roberta KOCHAŃSKIEGO odpracowującego wojsko w Busku-Zdroju. Został dotkliwie pobity zarówno przy zatrzymaniu jak i w komisariacie: dwóch milicjantów trzymało go, a trzeci bił pięścią po twarzy. Po pobiciu wyrzucono go na ulicę. W szpitalu lekarz dyżurny stwierdził podejrzenie uszkodzenia kości oczodołowej i zaproponował R.Kucharskiemu hospitalizację, jednak będący w szoku pacjent wolał udać się do domu. Dostał zwolnienie lekarskie.

20 III R.Kochański miał za noszenie znaczka "S" stanąć przed kolegium (co wolno w URM i TV, tego nie wolno w Kielcach!). Nie doszło jednak do rozprawy, bowiem kolegium zgodziło się ją odroczyć ze względu na to, że obwiniony po pobiciu przebywał na zwolnieniu. Następnego terminu nie wyznaczono.

Kielce. 12 III zatrzymano i pobito Alicję TWAROWSKĄ, członkinię Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego "S" w Kielcach. Przewieziono ją do WUSW gdzie podczas przesłuchania była szantażowana w związku z działalnością związkową. Zwolniono ją po 24 godzinach.

Opole. O godz. 2 w nocy 18 III na ul. Oleckiej został zatrzymany z farbami Marcin KACZYŃSKI, zwolniony rano po interwencji. M.Kaczyński jest ciężko chory.

Represje w zakładach pracy. Konin. Ordynator Oddziału Dziecięcego Szpitala Wojewódzkiego w Koninie dr POBOJOWSKA została odwołana ze stanowiska po ogłoszeniu, iż jest członkiem TKZ NSZZ Solidarność ZOZ-u w Koninie.

Olsztyn. Pracownik Woj.Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Ryszard PRĄTKOWSKI 22 II br został wybrany przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego Solidarności. Nazajutrz dyr.A.Nowak wręczył mu wypowiedzenie w trybie miesięcznym bez pisemnego uzasadnienia. W "prywatnej rozmowie" dyrektor wyjaśnił, że powodem jest odmowa przejścia do pracy w oczyszczalni ścieków. Tę pracę proponowano R.Prątkowskiemu tak jak innym pracownikom kilka tygodni wcześniej; gdy nie wyraził zgody, nie grożono żadnymi konsekwencjami. Nie wymówiono pracy innym pracownikom, którzy, również nie zgodzili się na przejście do pracy w znacznie gorszych warunkach, w oczyszczalni położonej w lesie, z dala od miasta. Decyzję dyrektora R.Prątkowski zaskarżył do sądu pracy. Jego pełnomocnikiem jest mec.J.Lubieniecki.

Przesłuchania - Gdańsk. Paweł BABIŃSKI (WiP) otrzymał na 20 III wezwanie w charakterze świadka do IV Komisariatu MO w Gdańsku-Oliwie. Gdy zgłosił się - funkcjonariusz Rychert powiedział mu, że ma polecenie ze Służby Bezpieczeństwa z ul. Okopowej aby go inwigilować przez pół roku, w związku z tym będzie wzywał go raz w miesiącu na przesłuchania.

Demonstracje - Poznań. 21 III o godz. 15 na terenie Uniwersytetu odbył się za zgodą władz wiec w sprawie ustawy o szkolnictwie wyższym, reformy oświaty i wolnych wyborów. Uczestniczyło ok. 2 tysięcy osób. Po wiecu uformowano pochód, który ruszył w kierunku miasta. Na ul. Fredry blokada ZOMO uniemożliwiła dalszy marsz. Ludzie cofnęli się i schronili w Collegium Maius, które zostało otoczone. Ok. godz. 17 zatrzymano 18 osób, głównie młodzież. Ci, którym nie udało się przedrzeć przez kordony, powrócili do Collegium. Radny miejski Michał DOWNAROWICZ udał się z interwencją do WUSW, lecz nie został wpuszczony. Wówczas rektor KOSTRZEWSKI podjął pertraktacje, w wyniku których uzyskał zgodę na wyjście licealistów. Wyszli oni bez przeszkód. Natomiast inni wychodząc pojedynczo byli spisywani przez milicję. Ok. godz. 20 ZOMO odstąpiło, a o 20³⁰ wyszli pozostali obłączeni. Wśród zatrzymanych o godz. 17 byli: Małgorzata CZAIŃSKA - V r. ASP, Sebastian GODLEWSKI - III kl. LO, Karol KOŁODZIEJ - szkoła zakładowa, BOK - licealista i Krystyna STACHOWIAK z "INKOP-u". Po 2 godzinach wszystkich zwolniono zapowiadając kolegia.

Kolegia - Warszawa. 31 III br w Urzędzie Dzieln. W-wa Śródmieście odbyło się już piąte posiedzenie kolegium w sprawie mieszkańców Łodzi Aleksandra STANIAKA i Jerzego BALIŃSKIEGO (nr 48, 58 i 62 INF.). Przesłuchano świadka obrony Leszka Moczulskiego, który sam udziału w manifestacji nie brał, ponieważ nieco wcześniej został zatrzymany i przewieziono go do gmachu MSW, gdzie miał możliwość śledzenia wydarzeń z punktu dyspozycyjnego MSW. Tam stwierdził, że MSW zależało na tym aby doszło do manifestacji ponieważ była przygotowana grupa ludzi z zadaniem bicia z góry wytypowanych uczestników manifestacji (m.in. wtedy został pobity Grzegorz ROSSA). Przewodniczący kolegium powiedział, iż zeznania L. Moczulskiego nie wnoszą nic istotnego do sprawy, a kolegium nie zajmuje się szczegółami, bo od tego jest sąd. Na wniosek pełnomocnika obwinionych mec. I. Skorupki odroczono rozprawę z powodu niestawienia się świadka oskarżenia, milicjanta Fr. Tołoczko, który - jak stwierdził obwiniony Staniak - podczas manifestacji ubrany po cywilnemu cały czas siedział obok niego i wznosił okrzyki, m.in. "precz z komuną". Na rozprawę przybyli przedstawiciele KPN z Warszawy. Oskarżacz kpt. Paweł. Następnego terminu nie wyznaczono.

Szczecin. 20 III odbyło się kolegium II instancji Eugeniusza ZINCZUKA z Gryfic obwinionego z art. 52a o to, że w dn. 19 IX 88 miał przy sobie biuletyn strajkowy. I instancja uznała obwinionego winnym i orzekło grzywnę 30 tys. zł. Kolegium II instancji nie dopatrzyło się uchybień i utrzymało w mocy orzeczenie stwierdzając, że "zupełnie nie jest zainteresowane tym co dzieje się w kraju". Koszty postępowania wzrosły do 3.750 zł.

Warszawa. 23 III przed kolegium stanął Lech PEKOŚLAWSKI obwiniony z art. 52a o przenoszenie nielegalnych wydawnictw w celu ich rozpowszechniania. Kolegium orzekło grzywnę 10 tys. i 1.500 zł kosztów oraz przepadek zakwestionowanych druków. Bronił mec. Andrzej Zalewski.

Śledztwo w sprawie śmierci ks. Suchowolca

Białystok. 20 III byli przesłuchiwani Elżbieta i Andrzej SZREDEROWIE, członkowie rodziny ks. Stanisława SUCHOWOLCA, u których spędził on ostatnie chwile swego życia przed przybyciem na plebanię (nr 60 i 61 INF.). Stwierdzili, że w czasie pobytu u nich nie spożył ani kropli alkoholu i wykluczyli, aby mógł spożywać go przed przybyciem.

Paszporty nie dla wszystkich

WUSW w Przemyślu unieważnił wydany w 1987 r paszport Andrzeja ZAPĄŁOWSKIEGO zamieszkałego w Przeworsku. Jest on studentem IV r historii w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie i przewodniczącym NZS. W uzasadnieniu decyzji podano: "...z uwagi na ważne względy społeczne. Brak rękojmi należącego zachowania się za granicą". Andrzej był już raz za granicą i ani władze celne, ani żadne inne nie miały do niego zastrzeżeń.

Czyżby coś drgało w sądach?

Sosnowiec. 23 II w Rejonowym Sądzie Pracy odbyła się sprawa o przywrócenie do pracy dwóch górników zwolnionych 17 X 88 za działalność związkową: Aleksandra BORYNIA, przewodniczącego TKZ w kopalni "Kazimierz Juliusz" - w trybie natychmiastowym' oraz jego brata Henryka BORYNIA - z miesięcznym wypowiedzeniem bez podania powodu. Sąd pod przewodnictwem Gabrieli Pietrzyk udowodnił szereg nieprawidłowości natury formalnej i merytorycznej popełnionych przez pracodawcę i przywrócił obu do pracy zasądzając na ich rzecz wypłacenie zaległych poborów oraz pokrycie kosztów sądowych. Pełnomocnikami górników byli adwokaci A.Ryszka i Margaciński.

Rzeszów. W Woj.Sądzie Pracy 30 III odbyła się sprawa odwoławcza wniesiona przez Wiesława WOJTASA i Wiesława TURASZA o wypłacenie poborów za czas pozostawiania bez pracy (nr 45, 46 i 56 INF.). Przedstawiciel pozwanego zakładu - Huty Stalowa Wola - wniósł o oddalenie powództwa. Sąd postanowił sprawę przekazać do ponownego rozpatrzenia Sądowi Rejonowemu zwracając uwagę na uchybienia w postępowaniu tegoż sądu w sprawie porozumienia zawartego między stronami 13 VII 88, oraz zalecając ustalenie kto ewentualnie i w jakiej wysokości ma wypłacić odszkodowanie. Pełnomocnikiem powodów był mec.Jan Radlicki, sądowi przewodniczył SSW K.Marciniak.

Radom. 21 III Wydział Pracy Sądu Wojewódzkiego w Kielcach uchylił wyrok Rej.Sądu Pracy w Radomiu i przywrócił do pracy w Ceramicznej Spółdzielni Pracy "Jedlnia" działacza związkowego i członka RKW Ziemi Radomskiej Karola ZAWADZKIEGO, zwolnionego w trybie natychmiastowym 17 X 88, w trzy dni po wyborach do RKW.

Elbląg. 2 III przed Sądem Najwyższym odbyła się rozprawa rewizyjna z powództwa Władysława KAŁUDZIŃSKIEGO o odszkodowanie za pobicie i trwałe kalectwo. Pobicie miało miejsce podczas internowania w Zakładzie Karnym w Kwidzynie. SN utrzymał w mocy wyrok Sądu Wojewódzkiego w Elblągu podwyższając jednocześnie o 200 tys.zł kwoty przyznane na rzecz powoda. Ma on otrzymać 1.444.192 zł renty skumulowanej i wyrównawczej oraz odszkodowanie w wysokości 800 tys.zł.

Szczytno. 22 III w Sądzie Rejonowym rozpoczęła się sprawa przeciw Lucjanowi JANKOWSKIEMU oskarżonemu z art.234 §1, 235 i 236 kk o czynną napaść i znieważenie funkcjonariusza na służbie Marka Jackiewicza. Zeznawali świadkowie. Sąd powołał dalszych świadków i odroczył sprawę do 11 IV na godz.9.

Katowice. Do Sądu Najwyższego wpłynęły rewizje od wyroków przywracających do pracy górników zwolnionych po strajkach sierpniowych z kopalni "Marcel", "Moszczenica", "Jastrzębie", "XXX-lecia PRL".

Uwolnić Vaclava Havela!

Katowice. 21 III w mieszkaniu przy ul.Uniwersyteckiej 12/114 członkowie PPS-RD i uczestnicy WiP zorganizowali protest głodowy przeciwko uwięzieniu w CSR Vaclava HAVELA i innych działaczy Karty 77. Protest rozpoczęło 15 osób.

22 III uczestnicy głodówki w której brało już udział 26 osób zorganizowali manifestację w konsulacie czechosłowackim w Katowicach. Wzięli w niej udział: Rinaldo BETKIEWICZ, Piotr GŁOWACZ, Robert KAZIMIERCZAK, Piotr ŁAKOMSKI i Maciej PUŻAK. Weszli oni o godz.8³⁰ na teren konsulatu z transparen-

tem "Żądamy uwolnienia Havela" i przykuli się łańcuchami. Interweniowała milicja. Wszystkich przewieziono do WUSW, a o godz.14 zwolniono.

23 III o godz.10⁴⁵ uczestnicy głodówki ustawili pikietę pod konsulatem CSR. Uczestniczyli w niej R.BETKIEWICZ, R.KAZIMIERCZAK, Grzegorz LORANC i Artur KOSZYKOWSKI. Interweniowała milicja. Kolegium ukarało R.BETKIEWICZA w trybie przyspieszonym grzywną 50 tys., nawiązką 50 tys. i kosztami postępowania 1.500 zł. Pozostałym wręczono wezwania na kolegia w trybie zwykłym. Nie zatrzymano ich w areszcie ze względu na orzeczenie lekarza, że są osłabieni głodówką.

24 III o godz.11⁵⁰ głodujący zorganizowali następną manifestację przed konsulatem Czechosłowacji. Na rusztowania naprzeciwko konsulatu weszli R.KAZIMIERCZAK, Marek BANKOWSKI i Robert GOŁA; rozwiesili transparent "Uwolnić Havela". Jan TOMASIEWICZ i Tomasz CZERNIK pikietowali. Interweniowała milicja. Zatrzymano R.KAZIMIERCZAKA, pozostałych zwolniono. O godz.15 na ul.Stawowej przy dworcu PKP R.BETKIEWICZ, P.GŁOWACZ i P.ŁAKOMSKI rozwinęli transparenty informujące o proteście głodowym na rzecz V.Havela i innych więźniów politycznych w CSR. Po 10 minutach MO zdławiła manifestację, którą żywo zainteresowali się obecni tam ludzie. Zatrzymano R.BETKIEWICZA.

Po zakończonej 27 III głodówce przy ul.Uniwersyteckiej - 28 III 9 osób podjęło nowy protest głodowy przy ul.Gliwickiej 141/1. Będzie to akcja krocząca, podejmowana kolejno w różnych miastach kraju. Jej cel jest jeden - uwolnienie Vaclava Havela i innych więźniów politycznych w Czechosłowacji.

Warszawa. 28 III w mieszkaniu Piotra IKONOWICZA protest głodowy, jako kontynuację głodówki, która 27 III zakończyła się w Katowicach podjęli: Agnieszka STARZYK, Krzysztof PŁASKA, Tomasz PIECZYŃSKI, Kinga CHAŁACIŃSKA, Daniel KORONA i Jacek ZIOŁKOWSKI. Protest będzie trwał do 4 IV br.

29 III uczestnicy głodówki urządzili manifestację przed ambasadą czechosłowacką. Trwał ona kilka minut, tyle ile trwało zatrzymanie i doprowadzenie do "suki" demonstrantów z transparentami. Zatrzymani: Piotr KEMAR, Krzysztof PŁASKA, Agnieszka STARZYK, Tomasz PIECZYŃSKI, Marek WIEWIOROWSKI i Grzegorz WYSOCKI. Przewieziono ich do komisariatu na ul.Wilczej, zwolniono około godz.20.

Happeningi

Warszawa. 21 III o godz.16 "Paragraf 22" zorganizował happening pod hasłem "Spotkanie ze zwierzętami". Po krótkiej zabawie przed ZOO pochód liczący 6-10 tys. osób ruszył z transparentami przez most Śląsko-Dąbrowski na Starówkę, a następnie w kierunku Uniwersytetu. Niewielka grupa postanowiła pójść pod gmach KC aby "ujarzmzić lwy", lecz przy Świętokrzyskiej została rozproszona przez siły porządkowe.

Uczestnicy happeningu "Pollok" są wzywani na przesłuchania do Stołecznej Komendy MO. 22 III był wzywany Paweł MATYSIAK, nazajutrz Jarosław LEJKO, Jakub RYMKIEWICZ i Marcin RUDNICKI, na 24 III miał wezwanie Waldemar SIKORA, a na 29 III uczeń LO Wojciech ROSZKOWSKI

Wrocław. 21 III Pomarańczowa Alternatywa zorganizowała happening "Wiosenne porządki" - szedł kondukt z trumną, niesiono portrety przywódców. Milicja bardzo agresywnie przerwała zabawę. Zatrzymano ponad 50 osób, wśród nich "Majora". Są pobici.

Opołe. 21 III - w pierwszy dzień wiosny - zorganizowano happening pod hasłem "Topienie Marzanny" (utopiono kukłę Stalina). Udział wzięło ok.1000 osób. Interweniowała milicja. Zatrzymani: Marek ŚCIGAŁA, Adam CIEŚLIŃSKI i Jerzy GOLCZUK.

Potwierdzenia wpłat. Bogdan Kowalski - 10.000; NOA - 5.000; Ania Lewicka - 10.000; "S" RTV - 29.000; Jerzemu G. dziękujemy za 11.056 FF i przekazane poprzednio 5.000 USD. Ponownie dziękujemy też Komitetowi Pomocy Opozycji Demokratycznej w Polsce przy KPA, panom B.M. i J.J., za przekazane 10.000 i 10.000 USD (potwierdzenia tych sum były już zamieszczone w nr 46 i 54).